

F. t. Arvelov

vidt angår fællesejaktiver, som ægtefællen ejer i sameje med afdøde, da ægtefællen i forvejen har både fortrinsret og udløsningsret til fællesejaktiver.

Der henvises til betænkningen s. 369-372.

3.3. Justitsministeriets overvejelser

3.3.1. Arv efter loven

Af de grunde, der er anført af Arvelovsudvalget, kan Justitsministeriet tiltræde, at ægtefællens legale arv forhøjes fra 1/3 til 1/2 af arveladerens ejendele, når arveladeren også efterlader sig livsarvinger.

Der henvises til lovforslagets § 9 og bemærkningerne til denne bestemmelse.

3.3.2. Ægtefællens tvangsarv

Justitsministeriet kan tiltræde udvalgets forslag om, at ægtefællen fortsat skal være tvangsarving i boet efter den førstafdøde ægtefælle.

Efter udvalgets forslag udgør ægtefællens tvangsarvebrøk 1/2 af den legale arvelod, mens den for livsarvinger udgør 1/4 af den legale arvelod. En sådan differentiering af tvangsarvebrøkerne vil føre til mere udviklede arveberegninger i tilfælde, hvor arveladeren både efterlader sig ægtefælle og livsarvinger og samtidig har truffet bestemmelse om, at en eller flere arvinger alene skal have sin tvangsarv. Udvalgets forslag indebærer endvidere, at der bliver en større testationskompetence for den ægtefælle, der både efterlader sig ægtefælle og børn, end for den ægtefælle, der alene efterlader sig en ægtefælle. For en person, der både efterlader sig ægtefælle og barn udgør den del af boet, som der frit kan testes over, således 62,5 % efter udvalgets lovudkast, mens den testationsfrie del af boet alene udgør 50 % af boet efter udvalgets lovudkast, når den pågældende alene efterlader sig en ægtefælle.

Efter Justitsministeriets opfattelse er det væsentligt, at arvelovens legale regler bliver så klare og enkle så muligt. Hertil kommer, at ægtefællens ret til tvangsarv kun har praktisk betydning i meget få tilfælde, fordi ægtefæller som hovedregel vil ønske at begunstige hinanden i et testamente. En ægtefælle, der ikke ønsker, at den anden ægtefælle skal arve den pågældende, vil som udgangspunkt blive separeret eller skilt og derved bringe den gensidige arveret, herunder tvangsarveretten, til ophør.

Justitsministeriet foreslår på den baggrund, at ægtefællens tvangsarvebrøk nedsættes til 1/4 af den legale arv. Tvangsarvebrøken for ægtefællen og livsarvingerne bliver herved ens. En sådan nedsættelse af ægtefællens tvangsarvebrøk vil efter Justitsministeriets opfattelse gøre reglerne væsentligt enklere, navnlig

fordi den testationsfrie del af boet med en sådan ændring forøges, således at den altid vil udgøre 3/4 (75 %) af boet.

Der henvises til lovforslagets § 10 og bemærkningerne til denne bestemmelse.

3.3.3. Ægtefællens udtagelsesret

Justitsministeriet kan af de grunde, der er anført af Arvelovsudvalget, tilslutte sig, at den gældende arvelovs § 7 a om den længstlevendes ægtefælles ret til forlods at udtage genstande til personlig brug og til børnenes brug videreføres.

Der henvises til lovforslagets § 11, stk. 1, og bemærkningerne til denne bestemmelse.

Af de grunde, der er anført af udvalget, er Justitsministeriet endvidere enig i, at der ikke er et praktisk behov for at videreføre reglen i den gældende arvelovs § 7 b, og lovforslaget indeholder således ikke en regel herom.

Justitsministeriet er enig med udvalget i, at der er behov for en forhøjelse af beløbsgrænsen for ægtefællens ret til suppleringsarv til 500.000 kr. Ægtefællens ret til suppleringsarv fortrænger andre arvingers arveret, herunder livsarvingernes tvangsarveret, og er begrundet i hensynet til at sikre ægtefællen i mindre boer mulighed for at kunne fortsætte sin livsførelse. Justitsministeriet er derfor også enig med udvalget i, at reglens karakter af social beskyttelsesregel bør understreges ved i beregningen at medtage forsørgertabserstatning, livsforsikringer, pensionsydelse og lignende ydelser, der kommer til udbetaling til den længstlevende ægtefælle fra førstafdødes eller egne ordninger som følge af dødsfaldet.

Efter gældende ret medregnes forsikrings- og pensionsydelse, der kommer til udbetaling i anledning af dødsfaldet, som udgangspunkt ikke, når det beregnes, om den længstlevende ægtefælle har ret til suppleringsarv. Som anført af Arvelovsudvalget i betænkningen s. 63 vil den foreslåede udformning af reglerne om retten til suppleringsarv derfor kunne indebære, at nogle ægtefæller, der får udbetalt betydelige forsikrings- og pensionsydelse i anledning af ægtefællens død, bliver ringere stillet efter forslaget end efter gældende ret. En ægtefælle, der får betydelige ydelser udbetalt som følge af dødsfaldet, har imidlertid ikke behov for at opnå den sociale beskyttelse, som er formålet bag retten til suppleringsarv. Justitsministeriet kan derfor tiltræde, at de nævnte ydelser skal medregnes ved beregningen af retten til suppleringsarv.

I forbindelse med høringen over betænkningen er det blevet anført, at det er utilfredsstillende, at løbende livsbetingede ydelser ikke skal indgå ved beregningen